

جستاری پیرامون معماری در فضای سایبری از جوهره تامجاز

شیرین نوری وند^{۱*}

۱- کارشناسی ارشد معماری، مدرس دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شبستر، (sh.nourivand@yahoo.com)

چکیده

بنا به نظر محققان، تاریخ زندگی بشر در مسیر توالی امواج خروشان تحول، اکنون به دورانی رسیده که از آن به عنوان عصر "حضور فراگیر رایانه ها" و یا به عقیده آلویین تافلر "عصر الکترونیک" نام برده می شود. وی بر این باور است که تاریخ بشر دو انقلاب را پشت سر گذاشته، انقلاب کشاورزی و انقلاب صنعتی و اکنون در آستانه سومین آن، یعنی انقلاب الکترونیک قرار دارد. دسترسی به اطلاعات و دانش با استفاده از ابزار فناوری اطلاعات مانند رایانه، شبکه های متنوع محلی و جهانی و اینترنت به همراه توسعه نرم افزارها و سخت افزارها نتایج عصر حاضر بوده است. در این سیر تحول، فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان بارزترین مشخصه عصر الکترونیک، با دگرگون سازی و تأثیر بر تمامی فعالیت های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و... در حرکت به سوی تعاملات و ارتباطات روان تر و سازنده تر جوامع است. اکنون جهان نوینی در حال پیدایش است که با دگرگون سازی مفاهیم جهان اقلیدسی و به تبع آن مفهوم فضا، بر معماری نیز تأثیر گذارده است. آنچه که امروزه تحت عناوین مختلفی همچون فضای سایبر یا واقعیت مجازی مطرح می گردد، بازتاب تغییرات ایجاد شده در مفهوم فضا و مکان می باشد که به ارائه تعریف نوینی از معماری (از نظر فرم، کارکرد، فرآیند و ارزش) انجامیده است. این معماری، معماری نوینی از سیالیت، روانی و بی ثباتی است که می خواهد جهانی خلاق، خود تنظیم، خود تغییر و پیش بینی ناپذیر و در حال شدن را نشان دهد. این بار معنای بناها با شرایط بوجود آمده از عصر اطلاعاتی متحول شده و زمان آن رسیده که به نیازهای حاصل از این انقلاب الکترونیک در عرصه معماری نیز پاسخ داده شود. این مقاله کنکاشی است پیرامون معماری سایبری و در این راستا به بررسی و تحلیل نمونه های شاخص معماری سایبری پرداخته شده است و هدف از این پژوهش آشنایی بیشتر محققان و معماران جوان با این موضوع جدید و نزدیک شدن به پاسخ این پرسش ها است که آیا معماری مجازی توانایی جایگزینی با معماری واقعی در فضای فیزیکی را خواهد شد؟ معماری مجازی در چه فضاهایی ارجحیت دارد؟

واژه های کلیدی: عصر الکترونیک، فناوری اطلاعات و ارتباطات، واقعیت مجازی، سیالیت، معماری سایبری